

І. П. Петрова,

кандидат економічних наук,

ORCID 0000-0002-0515-5349,

e-mail: msirynapetrova@gmail.com,

Інститут економіки промисловості НАН України, м. Київ

МІЖНАРОДНО-ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В СТАРОПРОМИСЛОВИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ¹

Постанова проблеми. Розвиток публічно-приватного партнерства (ППП) визначено ключовим механізмом у досягненні Цілей сталого розвитку. У Резолюції Генеральної Асамблеї ООН від 25.09.2015 А / RES / 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» публічно-приватне партнерство зазначено як один з пріоритетних напрямів досягнення сталого розвитку [1]. Взаємозв'язок цілей сталого розвитку та публічно-приватного партнерства впливає з Цілі 17 «Зміцнення засобів реалізації Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку та активізація його діяльності», в якій безпосередньо вказується: «Заохочувати і стимулювати ефективне партнерство у державному секторі, державно-приватне партнерство та партнерство серед організацій громадянського суспільства, спираючись на досвід і стратегії залучення ресурсів сторін партнерства» [1], а також з Цілі 9 «Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям», у якій передбачається «розвиток якісної, надійної, стійкої та сталої інфраструктури, включаючи регіональну та транскордонну інфраструктуру, з метою підтримки економічного розвитку та добробуту людей» [1].

Особливість публічно-приватного партнерства у досягненні Цілей сталого розвитку полягає у тому, що у партнерстві залучені ресурси різних суб'єктів, які взаємодіють для досягнення результату, чим самим збільшується синергетичний ефект. Ресурсами, що залучені у процесі реалізації партнерства, є кошти приватних вітчизняних та закордонних інвесторів; фінансові ресурси державного та місцевого бюджетів; кошти міжнародних організацій, зокрема Європейського банку реконструкції та розвитку й європейської групи Світового банку. Наявність міжнародної складової в реалізації проєктів публічно-приватного партнерства свідчить про зміну суб'єктного складу, адже зацікавленість та сприяння в реалізації проєктів є і у міжнародних організацій (наприклад, Консультативна інституція з підтримки публічно-приватної інфраструктури (Public-Private Infrastructure Advisory Facility –

PPIAF), Програма підготовки інфраструктурних проєктів ЄБРР (IPPF) та інших). У зв'язку з цим, пропонується доповнити публічно-приватне партнерство міжнародною складовою з урахуванням зацікавленості та коштів міжнародних організацій і міжнародних донорів та ввести поняття «міжнародно-публічно-приватне партнерство» (МППП), що дозволить налагодити участь між міжнародними фінансовими установами, державними органами влади, вищими навчальними закладами/науководслідними установами та бізнесу у сумісному фінансуванні проєктів.

Результат взаємодії різних суб'єктів у партнерстві лежить у площині взаємоузгодженості публічних та приватних інтересів. У Законі України «Про державно-приватне партнерство» (стаття 3) вказано, що особливість PPP є «узгодження інтересів державних та приватних партнерів з метою отримання взаємної вигоди» [2]. Однак на практиці з'ясовується, що кожна зі сторін виходить із власних потреб з орієнтацією на цільові установки. Цілі сторін різноспрямовані, оскільки такі інтереси не збігаються за своїм напрямом (йдеться про домінування державного). При чому інтереси бізнесу можуть підтримуватися за умови державного сприяння. Жодна зі сторін не може розвиватися, не зачіпаючи інтереси іншої сторони.

Взаємовигідність співпраці держави та бізнесу виникає лише тоді, коли є впевненість в отриманні теперішньої чи майбутньої вигоди для кожного з її учасників [3; 4]. Тому партнерство є тією технологією, яка об'єднує досвід як державних, так і приватних партнерів із таким розрахунком, щоб гарантувати досягнення найкращих матеріальних і фінансових результатів із максимальною взаємною вигодою [5].

Партнерство – це продумана корислива взаємодія партнерів, виникає як явище лише тоді, коли є впевненість в отриманні певної економічної вигоди [6]. Партнерство створюється для досягнення Цілей сталого розвитку та спирається на відповідні домовленості державних та приватних структур. Дотримання балансу інтересів у досягненні мети парт-

¹ Робота виконувалася за рахунок бюджетних коштів МОН України, наданих на виконання науково-дослідного проєкту «Інноваційна складова безпеки сталого розвитку старопромислових регіонів України: стратегічні напрями інституційного забезпечення і трансферу технологій в інноваційних ландшафтах» (№ 0121U100657).

нерства є ключовим принципом, адже «якщо баланс інтересів існує, то держава і бізнес отримують вигоди, недосяжні при спробі самостійного інвестування» [3].

Держава і бізнес зацікавлені в дотриманні принципу взаємоузгодження інтересів, адже узгоджена їх взаємодія, яка обумовлена наявністю єдиної мети та використанням оптимального поєднання публічного регулювання та можливостей приватного сектору в МППП.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Публічно-приватне партнерство визначено одним із індикаторів Цілей сталого розвитку та є механізмом фінансування їх досягнення шляхом мобілізації приватних інвестицій на розвиток інфраструктури та покращення якості й доступності суспільно значущих послуг. У 2019 році Європейська економічна комісія Організації Об'єднаних Націй ухвалила концепцію «ППП на користь людей для досягнення Цілей Сталого Розвитку» та Керівні принципи в сфері PPP на користь людей на підтримку Цілей сталого розвитку. Цими документами Європейська економічна комісія Організації Об'єднаних Націй урегулювала вжиток нової моделі – «Модель ДПП на користь людей» (People-first PPPs) [7]. У наукових колах є чимала кількість публікацій щодо розвитку партнерських відносин між бізнесом і владою в досягненні національних індикаторів Цілей сталого розвитку для України [8-14]. Однак проблема комплексного застосування публічно-приватного партнерства із урахуванням міжнародної складової для досягнення сталого розвитку старопромислових регіонів, спрямованими на вирівнювання рівня соціально-економічного розвитку цих територій, не знайшла достатнього висвітлення в роботах цих фахівців.

Метою статті є обґрунтування застосування міжнародно-публічно-приватного партнерства для досягнення цілей сталого розвитку в старопромислових регіонах України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Міжнародно-публічно-приватне партнерство виступає інструментом становлення змішаної економіки, тобто відбувається поєднання чинних форм власності, що забезпечує вибір найбільш ефективних шляхів використання як публічної, так і приватної власності із міжнародними коштами [15; 16]. Формуються нові відносини на засадах партнерства, де права власності комбінуються та з'являються найрізноманітніші організаційно-правові форми господарювання [17]. Ці нові відносини усталюються у межах моделей фінансування, відносин власності й методів управління, які створюють партнерство [18].

Під партнерством розуміється «форма організації підприємства, при якій двоє або більше осіб об'єднують своє майно, стають співвласниками створеного підприємства, спільно управляють виробництвом і власністю, розподіляють прибуток і несуть спільну відповідальність за своїми зобов'язаннями» [19].

Інший варіант визначення партнерства акцентує увагу на юридичних аспектах, а саме: «юридична форма організації спільної економічної діяльності декількох фізичних або юридичних осіб. Партнерство створюється на основі договору, яким регулюються права та обов'язки партнерів (пайовиків), участь у загальних витратах, розподіл прибутку і майна» [20].

Наведені визначення свідчать, що під партнерством розуміється взаємодія учасників, у якій розподілені ризики, обов'язки, ресурси, повноваження та прибуток між сторонами. У результаті їх взаємовідносин учасники спільно управляють і несуть спільну відповідальність. Також обов'язковою ознакою партнерства є об'єднання вкладів учасників. Кожен партнер здійснює свій внесок у загальний проєкт. Так, бізнес забезпечує фінансові ресурси, професійний досвід, здатність до новаторства, ефективне управління, гнучкість й оперативність у прийнятті рішень. Зі свого боку держава забезпечує правомочність власника, можливість надання податкових та інших пільг, гарантій, а також матеріальних і фінансових ресурсів. Результатом реалізації спільного проєкту є досягнення інтересів публічного та приватного секторів повною мірою, а не за залишковим принципом [21].

Потенціал партнерства проявляється в процесі створення доданої вартості, а ефективність процесу визначається характером перерозподілу завдань та ризиків між учасниками (кожен партнер бере на себе ті завдання і відповідальність, які він може забезпечити з кращою якістю і ефективністю) [22-25]. При цьому, слід наголосити, що ці відносини насамперед орієнтовані на досягнення Цілей сталого розвитку від кооперації спеціфічних потенціалів приватної та публічної власності.

Отже, МППП – технологія публічного регулювання економіки для досягнення Цілей сталого розвитку через конкурентний допуск бізнесу у сферу відповідальності держави та співробітництво з міжнародними організаціями на основі об'єднання ресурсів й компетенцій, розподілення ризиків, зобов'язань і вигід й дотримання економічних інтересів партнерів.

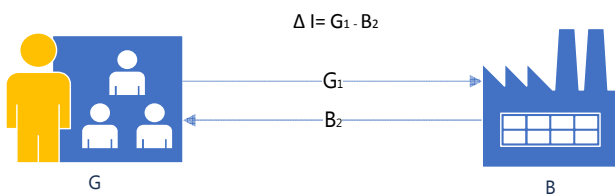
Прагнення суб'єктів господарювання до примноження власності є вираженням їх інтересів, насамперед, мотивації до ефективної діяльності. Ключову роль у цьому відіграє інституціональне забезпечення режиму господарювання, сприятливого для повноцінної реалізації інтересів бізнесу, яке своєю чергою формує та забезпечує публічна сторона.

В Україні механізм реалізації міжнародно-публічно-приватного партнерства лише формується та на цей час функціонує фрагментарно. Втілення державної політики щодо впровадження МППП в Україні не забезпечує реалізацію та функціонування проєктів в старопромислових регіонах для досягнення Цілей сталого розвитку. Для ефективного функціонування міжнародно-публічно-приватного

партнерства необхідна чітка скоординована система управління публічно-приватним партнерством та наявність професійних навичок усіх учасників МППП. Однак в Україні жодна з вищезазначених умов не забезпечується.

Як наслідок, автономне існування численних інститутів стало перешкодою на шляху створення багаторівневої цілісної системи координації взаємин між інститутами у реалізації проєктів МППП. У цьому аспекті важливим є організація взаємодії суб'єктів при реалізації проєктів міжнародно-публічно-приватного партнерства. При цьому аналізі доцільно оцінити спотворення та ефективність прийняття рішень при організації їх взаємодії в механізмі МППП. Інтерпретуючи різні варіації взаємодії інституціональних посередників через призму конкретних суб'єктів (держава, бізнес, громадянське суспільство та міжнародна організація), отримуємо наступні схеми:

(1) взаємодія держави та бізнесу безпосередньо може мати викривлення $\Delta I = G_1 - B_2$, обумовлене сприйняттям інформаційного сигналу G_1 бізнесом, на якого здійснюється вплив (рис. 1);

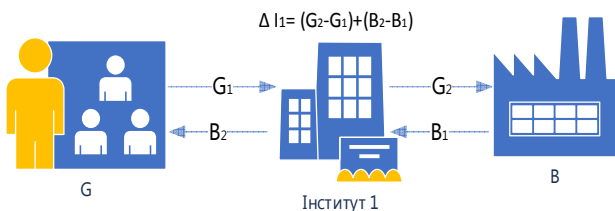

Примітка: G_1, B_2 – інформаційні сигнали

Рис. 1. Взаємодія держави та бізнесу безпосередньо

Джерело: складено автором.

(2) поява Інституту 1 у взаємодії держави та бізнесу викликає розрив інформаційного сигналу G та B на дві складові G_1 і G_2 й B_1 і B_2 , що пов'язано з діяльністю Інституту 1. Тоді спотворення може збільшуватися внаслідок наявності цього Інституту на величину $\Delta I_1 = (G_2 - G_1) + (B_2 - B_1)$. Тим самим оперативність прийняття рішень та їх якість можуть знизитися (рис. 2);

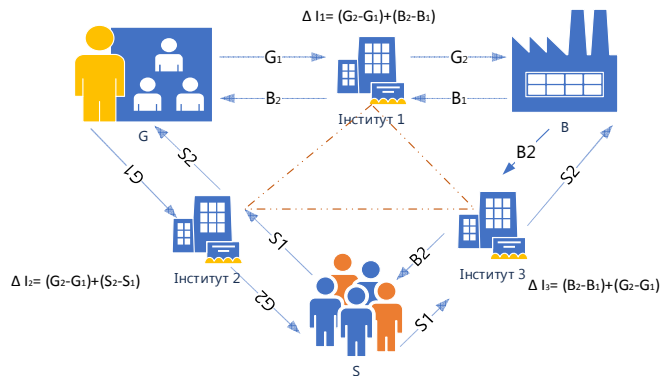
Примітка: G_1, G_2, B_1, B_2 – інформаційні сигнали

Рис. 2. Взаємодія держави, бізнесу й Інституту 1

Джерело: складено автором.

(3) якщо розглядати взаємодію держави, бізнесу й громадянського суспільства, то й Інститутів

може бути декілька. У такому випадку викривлення інформації може спостерігатися по кожній гілці взаємодії для кожного Інституту ($\Delta I_1 = (G_2 - G_1) + (B_2 - B_1)$; $\Delta I_2 = (G_2 - G_1) + (S_2 - S_1)$; $\Delta I_3 = (B_2 - B_1) + (G_2 - G_1)$) (рис. 3);

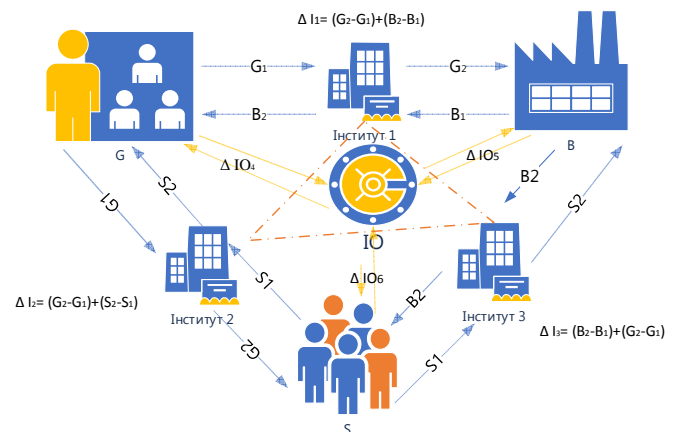
Примітка: $G_1, G_2, B_1, B_2, S_1, S_2$ – інформаційні сигнали

Рис. 3. Взаємодія держави, бізнесу, громадянського суспільства й інститутів 1, 2, 3

Джерело: складено автором.

(4) поява міжнародних організацій у ланцюгу взаємодії «держава-бізнес-громадянське суспільство» теж вносить корективи та похибки у напрямі прямої взаємодії: «держава-міжнародна організація» (ΔIO_4); «бізнес-громадська організація» (ΔIO_5); «громадянське суспільство-міжнародна організація» (ΔIO_6).

Ще варто уточнити, що міжнародна організація може взаємодіяти через Інститути розвитку, що теж створює викривлення інформаційного сигналу (рис. 4).

Примітка: $G_1, G_2, B_1, B_2, S_1, S_2$ – інформаційні сигнали

Рис. 4. Взаємодія держави, бізнесу, громадянського суспільства, міжнародної організації й інститутів 1, 2, 3

Джерело: складено автором.

Якщо Інститут один, то він контролює всі інформаційні потоки і викривлення буде самим мінімальним, проте в разі помилки цієї структури, вона

позначиться на функціонуванні держави, бізнесу та громадянського суспільства. Якщо Інститутів декілька, то й збільшується викривлення інформаційних сигналів. Тому оптимальним критерієм може бути: $\Delta Z \geq \Delta Z_{1,2,3...}$, що свідчить про необхідність в Інституті, адже наявні інформаційні сигнали спотворені більше, ніж при наявності проміжної структури, яка буде підвищувати релевантність інформації, оперативність і ефективність управління.

Отже, при взаємодії суб'єктів та інституціональних посередників в реалізації МППП слід більш точно обґрунтувати необхідність організаційних модифікацій та змін у системі управління. Наприклад, критерієм прийняття рішень щодо взаємодії може бути оцінка викривлень інформаційних потоків.

Виходячи із вищевказаного, інституціональне забезпечення міжнародно-публічно-приватного партнерства – сукупність законодавчих, структурних і функціональних інститутів, які залучені у реалізацію МППП та визначають правові норми, організаційні, економічні та соціальні умови для здійснення МППП. Інституціональний аспект МППП охоплює сукупність інститутів, що забезпечують ефективну взаємодію держави і суб'єктів підприємницької діяльності, рівень їх розвитку, інституціональні відносини між ними та інституціональне середовище їх функціонування. Ключовими елементами, що формують інституціональне середовище партнерської взаємодії держави та приватного сектору, є суб'єкти інституціонального забезпечення, законодавча та нормативно-правова база, а також інституціональна інфраструктура у сфері міжнародно-публічно-приватного партнерства.

Інституціональні умови та інструментарій МППП в Україні нині знаходяться в стадії становлення. Низький рівень розвитку міжнародно-публічно-приватного партнерства з позицій інституціональної теорії пояснюється недосконалістю інституціонального середовища. На практиці це проявляється у суперечливості законодавчої бази і нормативно підзаконних актів, нескоординованої роботи різних гілок влади та відсутності єдиної державної стратегії розвитку МППП в Україні.

За попередніми результатами досліджень [26-27] виявлено, що інституціональна структура міжнародно-публічно-приватного партнерства в Україні значною мірою є децентралізованою. Спостерігається недовіра міжвідомчої координації дій органів публічної влади та бізнесу щодо підготовки і реалізації проектів МППП.

Єдиних стандартів і критеріїв щодо організаційної структури управління проектами МППП немає. Але світовий досвід свідчить, що якісний стрибок розвитку ППП у країні наставав із створенням єдиного органу управління проектами МППП. Існують різні варіанти створення такого єдиного органу управління: орган управління як самостійна інституціональна одиниця, яка працює в тісному контакті з

міністерством; орган управління, який є структурним підрозділом міністерства, але спеціалізованою окремою структурою та ін. Ці варіанти мають як переваги, так і недоліки. Але важливим є те, що у веденні такого органу перебувають суто питання МППП.

Сьогодні в Україні окремі функції щодо регулювання партнерської взаємодії держави, міжнародних організацій та приватного сектору розосереджені в різних міністерствах, які мають свої регіональні підрозділи, що входять до складу місцевих органів виконавчої влади. Зокрема, цими питаннями займаються Кабінет Міністрів України, Міністерство економіки України, інші міністерства та відомства.

Міністерство економіки України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацією публічної політики у сфері МППП. Міністерство економіки України виконує такі завдання [28]:

проводить моніторинг ефективності діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері публічно-приватного партнерства;

організовує перевірки виконання договорів, укладених у рамках публічно-приватного партнерства;

проводить моніторинг, узагальнення та оприлюднення в установленому порядку результатів здійснення публічно-приватного партнерства, у тому числі оцінку та моніторинг загального рівня ризиків державного партнера в договорах, укладених у рамках публічно-приватного партнерства;

проводить моніторинг дотримання вимог законодавства у сфері публічно-приватного партнерства, у тому числі під час проведення конкурсів з визначення приватного партнера;

бере участь в організації навчання і підвищення кваліфікації фахівців у сфері публічно-приватного партнерства;

веде облік договорів, укладених у рамках публічно-приватного партнерства.

Реалізацію покладених на Міністерство економіки України завдань виконує Департамент інвестицій. Департамент є самостійним структурним підрозділом центрального апарату міністерства. Але, виходячи з головної мети Департаменту, формування та забезпечення реалізації політики у сфері міжнародно-публічно-приватного партнерства не є єдиним і головним напрямом його діяльності. Крім того, у 2019 році заснована державна організація «Агенція з питань підтримки державно-приватного партнерства» (Агенція ДПП) на державній власності та належить до сфери управління Міністерство економіки України [29]. Основною функцією Агенції ДПП є здійснення заходів для реалізації в Україні якісних та інвестиційно-привабливих проектів ППП у різних сферах економіки.

Також при Міністерстві інфраструктури створено Проектний офіс з розвитку державно-приватного партнерства – «PPP Management office SPILNO», де основне завдання – це сприяння застосуванню ППП в інфраструктурі шляхом реалізації пілотних проєктів в Україні [30].

Окрім того, інші центральні органи виконавчої влади беруть участь в експертизі, погодженні й упровадженні проєктів ППП у відповідних сферах. Так, Міністерство інфраструктури України відповідає за затвердження документації для проєктів ППП, пов'язаних з транспортною інфраструктурою; Міністерство розвитку громад та територій України затверджує конкурсні умови щодо концесій або оренди інфраструктури, пов'язаної з водо- і теплопостачанням та водовідведенням; Міністерство фінансів України відповідає за перевірку статусу проєкту та визнання необхідності надання публічної підтримки.

У зв'язку з цим виникає особливо важлива та складна проблема координації діяльності органів влади і консолідації їх дій в укладанні договору в рамках МППП (рис. 5). Для розробки та супроводу проєктів МППП для досягнення Цілей сталого розвитку в старопромислових регіонах необхідне створення єдиної системи із реалізації та моніторингу проєктів МППП з урахуванням усіх створених інститутів.

Отже, для формування і реалізації МППП в старопромислових регіонах нагальною потребою є розвиток інституціональної інфраструктури, яка припускає створення спеціальних інститутів щодо регулювання і контролю за реалізацією проєктів, взаємодії та координації дій суб'єктів економіки. Створення спеціальних інститутів розвитку МППП включає фінансові та нефінансові інститути. До фінансових належать банки розвитку, інвестиційні, венчурні та інші фонди для довгострокового фінансування проєктів МППП, до нефінансових – інформаційні, консультаційні, методичні, організаційні, експертні та інші організації для надання відповідних послуг та сприяння підготовці й реалізації проєктів МППП.

У складі інституціональної інфраструктури щодо створення спеціалізованих структур для розвитку МППП важливим є формування ще одного органу – незалежного експертного органу, відповідального за проведення незалежної експертизи фінансово-економічного обґрунтування, перевірку й оцінку проєктів МППП на предмет відповідності Цілям сталого розвитку і завданням публічної політики, розподілу ризиків тощо.

Оптимальним варіантом створення інституціональної інфраструктури міжнародно-публічно-приватного партнерства, який охоплює національний та регіональний рівні, є Центр міжнародно-публічно-приватного партнерства (британський варіант). Відповідно до британського варіанту, Центр МППП є самостійною незалежною експертною структурою,

яка існує поза рамками органів публічного управління (рис. 6).

Метою створення Центру міжнародно-публічно-приватного партнерства є підготовка, організація і супровід проєктів МППП, а також надання підтримки органам публічного управління та бізнесу.

При обласних державних адміністраціях слід формувати спеціалізовані структури – регіональні центри МППП. Основною метою є детальне опрацювання питань розвитку міжнародно-публічно-приватного партнерства під егідою Центру МППП. Завданням регіональних центрів МППП є кваліфіковане обслуговування щодо застосування міжнародно-публічно-приватного партнерства для реалізації стратегій та програм розвитку; взаємодія з бізнесом, бізнес-асоціаціями, громадськими організаціями з питань організації та реалізації проєктів МППП. Адже в Україні спостерігається низька активність приватного сектору, який, власне, і є основою МППП.

У цій структурі важливою ланкою є Міністерства відповідного профілю. Основними завданнями є прийняття рішень на підставі розроблених проєктним офісом пропозицій (про затвердження переліку пріоритетних інвестиційних проєктів МППП регіонального значення, про затвердження концепцій і графіків підготовки конкретних проєктів тощо).

Відповідно до завдань, які поставлені перед ними, слід створити проєктні офіси у рамках профільного міністерства. Даний офіс може бути створений шляхом перетворення наявного відділу або шляхом заснування нового проєктного офісу. Завданнями проєктного офісу МППП є проведення аналітичної роботи з питань розвитку міжнародно-публічно-приватного партнерства (зокрема, аналіз стратегії соціально-економічного розвитку регіону, визначення переліку пріоритетних для регіону проєктів МППП, організація роботи з потенційними партнерами та консультантами).

Важливим аспектом в інституціональній інфраструктурі є кадрова складова. Для ефективного управління у сфері МППП важливе значення має залучення кваліфікованих фахівців. З урахуванням того, що таких фахівців вітчизняні освітні установи не готують, можна припустити, що в Україні загальна кількість фахівців публічного управління, обізнаних у сфері МППП і здатних складати проєкти, є занадто малою. З метою створення системи підготовки висококваліфікованих кадрів у сфері МППП можуть бути сформовані навчальні програми для державних службовців.

Необхідно відзначити, що розроблена схема ґрунтується на припущенні про те, що створення Центру міжнародно-публічно-приватного партнерства скоротить шлях від розробки концепції проєкту на засадах МППП до його ініціації і подальшої реалізації.

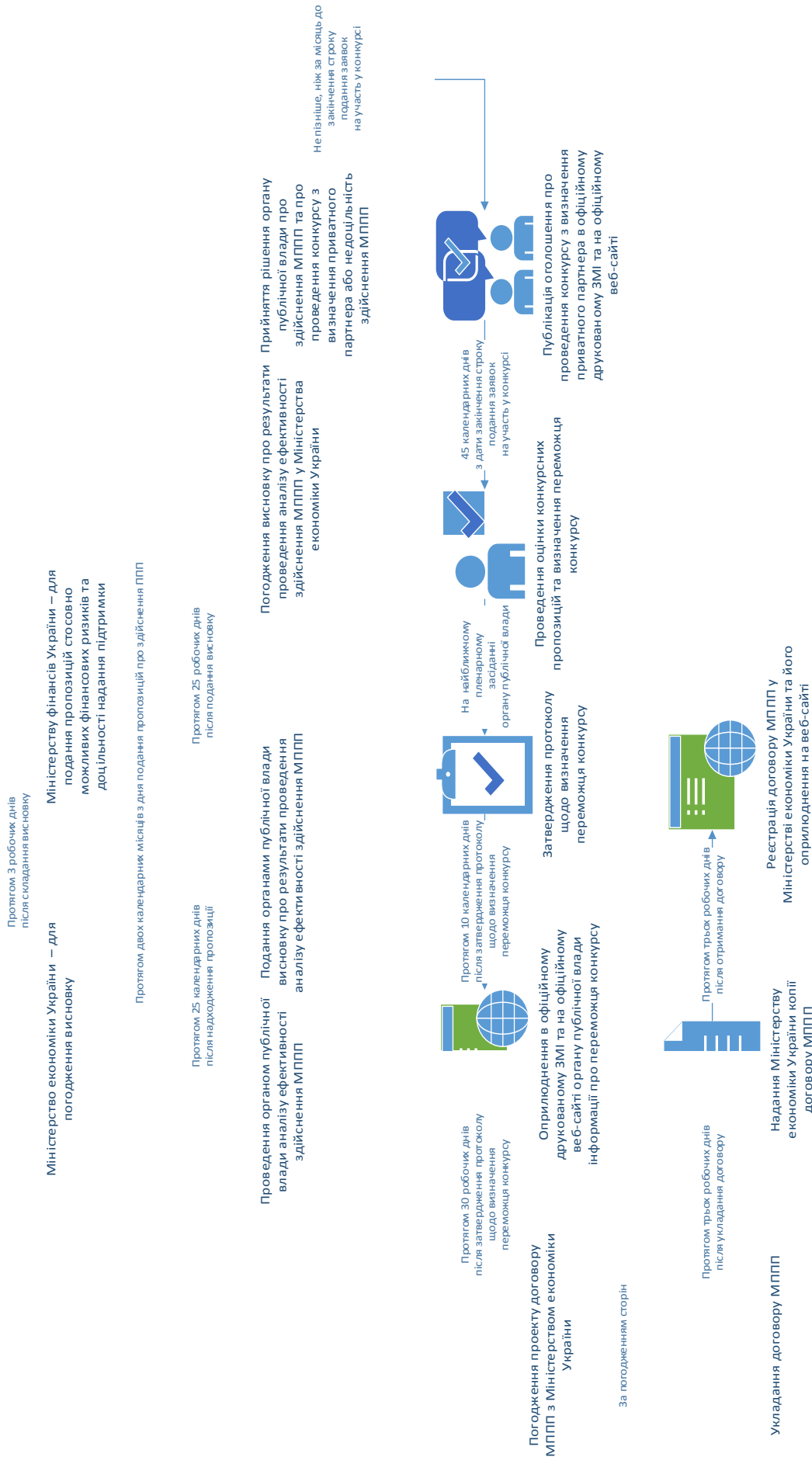

Рис. 5. Розподіл обов’язків при реалізації проєктів на засадах міжнародно-публічно-приватного партнерства

Джерело: складено автором.

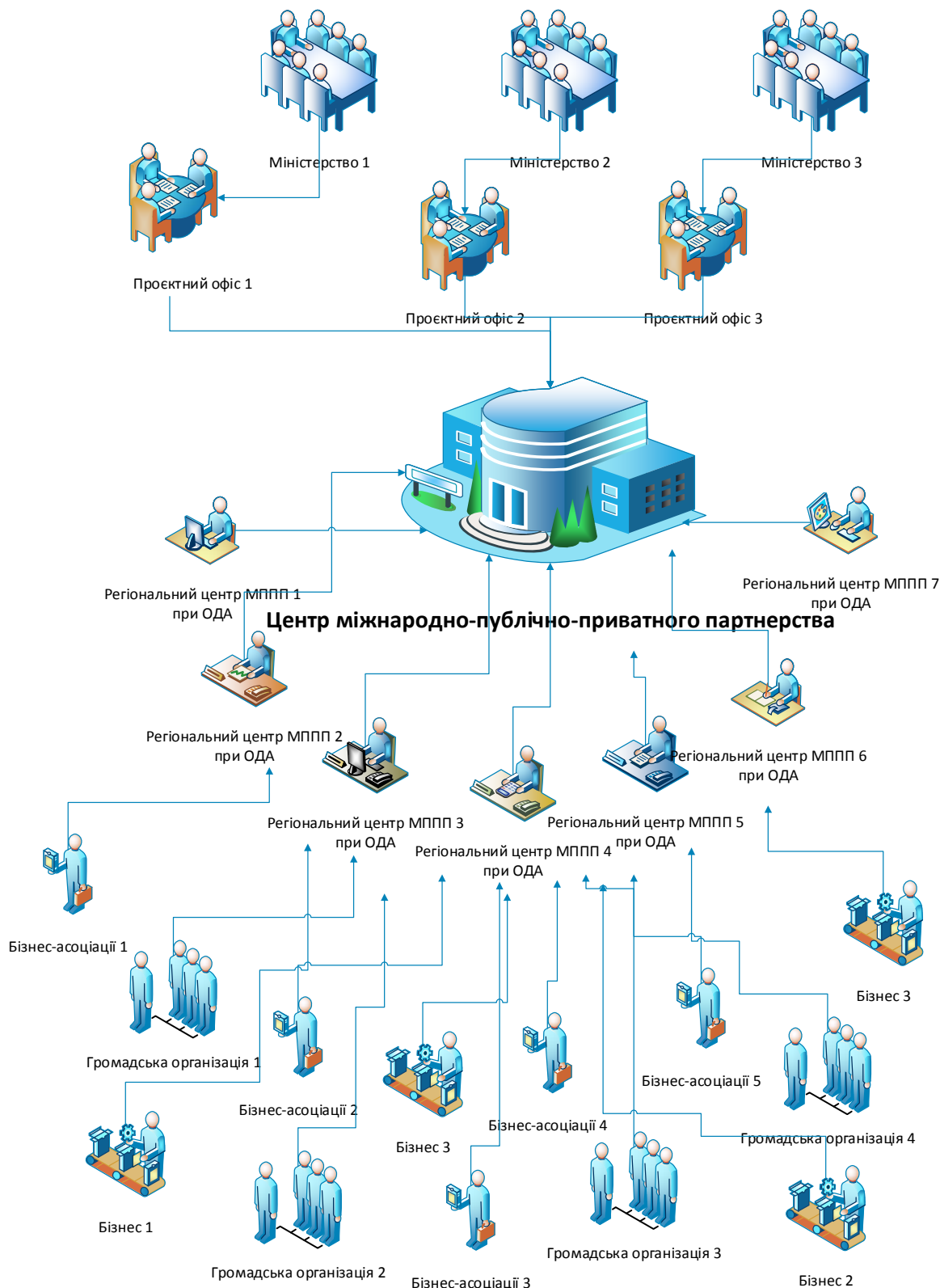

Рис. 6. Інституціональна інфраструктура міжнародно-публічно-приватного партнерства
 Джерело: складено автором.

Висновки. Становлення та розвиток міжнародно-публічно-приватного партнерства – це динамічний процес, який потребує постійного вивчення, аналізу та узагальнення зі сторони науковців. Адже

підвищений інтерес до МППП пояснюється тим, що в умовах функціонування партнерських відносин з'являються нові ефективні моделі фінансування, здійснюється відповідно до критерію ефективності

перерозподіл правомочностей державної власності, застосовуються прогресивніші методи управління, залучаються фінансові ресурси та донорська допомога міжнародних організацій.

Міжнародно-публічно-приватне партнерство має значний потенціал та є механізмом залучення інвестицій у розвиток інфраструктури, як економіч-

ної, так і соціальної для досягнення Цілей сталого розвитку. Для старопромислових регіонів саме міжнародно-публічно-приватне партнерство є основою у розширенні можливостей у підготовці проектів розвитку інфраструктури та постковідного економічного зростання.

Література

1. UN General Assembly. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. 21 October 2015. A/RES/70/1. URL: <https://www.refworld.org/docid/57b6e3e44.html>.
2. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 р. № 2404-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>.
3. Тур А. Н. Особенности формирования государственно-частного партнерства в Республике Беларусь. *Проблемы управления*. 2011. №2(39). С. 31-36. URL: http://www.pac.by/dfiles/001877_361072_Tur39.pdf
4. Резниченко Н. В. Модели государственно-частного партнерства. *Вестник Санкт-Петербургского университета. Сер.: Менеджмент*. 2010. Вып. 4. С.58-83. URL: <http://www.vestnikmanagement.spbu.ru/archive/pdf/486.pdf>.
5. Синяк Н. Г., Валетко В. В. Перспективы развития государственно-частного партнерства в Беларуси. *Земля Беларуси*. 2008. № 3. С. 35-42. URL: http://www.belzeminfo.by/arhiv/2008_03/RazvitieGCHP_p35_zb_3-2008.pdf.
6. Гош А. Об экономической сущности понятий «сотрудничество» и «партнерство». *Экономика Украины*. 2012. № 5. С. 91-95.
7. Обговорення питань удосконалення законодавства України про ДПП з метою досягнення Цілей сталого розвитку. Агенція з питань підтримки державно-приватного партнерства. URL: https://pppagency.me.gov.ua/uk/obgovorennya-pitan-vproyadkuvannya-zakonodavstva-ukrayini-pro-dpp-dlya-dosyagnennya-czilej-stalogo-rozvitku/?fbclid=IwAR1KHkz-mUsif7bsYx-JWFkgLMrj3ASQ0CKBPVud_hVIB8FT0BhUjtnuxbk.
8. Запатріна І. В. Керівництво «Посилення ролі бізнесу в досягненні ЦСР в Україні» в рамках проекту ПРООН/GIZ «Підтримка реалізації Цілей сталого розвитку в Україні». Київ, 2018. 72 с.
9. Запатріна І. В. Публічно-частное партнерство для целей устойчивого развития. Київ: Либідь, 2017. 305 с. URL: http://pppp.com.ua/wp-content/uploads/2015/10/P_2.pdf.
10. Косович Б. Державно-приватне партнерство як один з важливих інструментів забезпечення цілей сталого розвитку. *Економічний аналіз*. 2020. Том 30. № 4. С. 51-59.
11. Лук'яненко І. Г., Мар'янович М. Е. Роль державно-приватного партнерства в розбудові критичної інфраструктури для досягнення Цілей сталого розвитку в Україні. *Бізнес Інформ*. 2020. №1. С. 291–297. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-1-291-297>.
12. Мар'янович М. Роль державно-приватного партнерства в досягненні Цілей сталого розвитку до 2030 року. *Наукові записки НАУКМА. Економічні науки*. 2017. № 2(1). С. 98–102. DOI: <https://doi.org/10.18523/2519-4739212017119813>.
13. Сімсон О. Е. Правова модель публічно-приватного партнерства в інноваційній сфері: монографія; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого». Харків : Право, 2013. 448 с.
14. Круглов В. В. Розвиток державно-приватного партнерства в Україні: механізми державного регулювання: монографія. Хаків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2019. 252 с.
15. Зельднер А.Г. Концептуальные основы становления и функционирования государственно-частного партнерства: научный доклад. Москва: Ин-т экономики РАН, 2010. URL: <http://rudocs.exdat.com/docs/index-234044.html>.
16. Тараш Л. І., Петрова І. П. Державно-приватне партнерство – управлінська технологія модернізації економіки. *Економічний вісник Донбасу*. 2015. № 2 (40). С. 128-134.
17. Найденов Н. Д. Анализ категории собственности. *Экономические науки*. 2008. №12. С. 105.
18. Варнавский В. Государственно-частное партнерство: некоторые вопросы теории и практики. *Мировая экономика и международные отношения*. 2011. № 9. С. 41-50.
19. Економічна енциклопедія: у трьох томах / редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. Київ: Видавничий центр «Академія», 2001. Т. 2. 848 с.
20. Райзберг Б. А., Лозовский Л. Ш., Стародубцева Е. Б. Современный экономический словарь. 5-е изд., перераб. и доп. Москва: ИНФРА-М, 2006. 520 с.
21. Мамченко О. П., Долженко И. А. Экономическая сущность и роль государственно-частного партнёрства в реализации региональной экономической политики. *Известия Алтайского Государственного Университета*. 2010. № 2-2 (66). С. 245-249. URL: <http://izvestia.asu.ru/2010/2-2/econ/TheNewsOfASU-2010-2-2-econ-01.pdf>.
22. Новикова И. Государственно-частное партнерство: мода или тренд? *Экономика Беларуси*. 2013. №1. С. 48-53. URL: [http://gate.belta.by/econom.nsf/all/E30DCD49071BB4E243257B3A00425DD1/\\$File/ru_01-13-04.pdf](http://gate.belta.by/econom.nsf/all/E30DCD49071BB4E243257B3A00425DD1/$File/ru_01-13-04.pdf).
23. Павлюк К. В., Павлюк С. М. Сутність і роль публічно-приватного партнерства в соціально-економічному розвитку держави. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2010. Вип. 17. URL: http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_17_ekon/stat_17/02.pdf.
24. Знаменський Г. Публічно-приватне партнерство: український варіант. *Юридичний вісник України*. 2009. № 39 (26 вересня – 2 жовтня). С. 7.
25. Сімсон О. Е. Правова природа відносин публічно-приватного партнерства. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 1 (68). С. 233-241.
26. Тараш Л. І., Петрова І. П. Світові та європейські тенденції розвитку державно-приватного партнерства у визначенні пріоритетних сфер застосування. *Вісник економічної науки України*. 2015. № 1 (28). С. 133-141.
27. Тараш Л. І., Петрова І. П. Узагальнення практики використання форм державно-приватного партнерства. *Вісник економічної науки України*. 2015. № 2 (29). С. 97-103.

28. Міністерство економіки України. Правові засади діяльності. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=2c90ad86-f47a-4c19-bf95-13345b83c279&tag=PravoviZasadiDiiialnosti>.
29. Державна організація «Агенція з питань підтримки державно-приватного партнерства». URL: <https://ppragency.me.gov.ua/uk/>.
30. Проектний офіс з розвитку державно-приватного партнерства – «PPP Management office SPILNO». URL: <http://pmo.spilno.in.ua/about-the-company/>.

References

1. UN General Assembly. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. 21 October 2015. A/RES/70/1. Retrieved from <https://www.refworld.org/docid/57b6e3e44.html>.
2. Pro derzhavno-pryvatne partnerstvo: Zakon Ukrainy vid 01.07.2010 r. № 2404-VI [On public-private partnership: Law of Ukraine of 01.07.2010 № 2404-VI]. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2404-17> [in Ukrainian].
3. Tur, A. N. (2011). Osobennosti formirovaniya gosudarstvenno-chastnogo partnerstva v Respublike Belarus' [Features of the formation of public-private partnership in the Republic of Belarus]. *Problemy upravleniya – Management problems*, 2(39), pp. 31-36. Retrieved from http://www.pac.by/dfiles/001877_361072_Tur39.pdf [in Russian].
4. Reznichenko, N. V. (2010). Modeli gosudarstvenno-chastnogo partnerstva [Models of public-private partnership]. *Vestnik Sankt-Peterburgskogo universiteta. Ser.: Menedzhment – Bulletin of St. Petersburg University. Ser.: Management*, Issue. 4. pp. 58-83. Retrieved from <http://www.vestnikmanagement.spbu.ru/archive/pdf/486.pdf> [in Russian].
5. Sinyak, N. G., Valetko, V. V. (2008). Perspektivy razvitiya gosudarstvenno-chastnogo partnerstva v Belarusi [Prospects for the development of public-private partnership in Belarus]. *Zemlya Belarusi – Land of Belarus*, 3, pp. 35-42. Retrieved from http://www.belzeminfo.by/arhiv/2008_03/RazvitieGCHP_p35_zb_3-2008.pdf [in Russian].
6. Gosh, A. (2012). Ob ekonomicheskoy sushchnosti ponyatiy «sotrudnichestvo» i «partnerstvo» [On the economic essence of the concepts of "cooperation" and "partnership"]. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 5, pp. 91-95 [in Russian].
7. Obhovorennia pytan udoskonalennia zakonodavstva Ukrainy pro DPP z metoiu dosiahnennia Tsilei staloho rozvytku [Discussion of issues of improving the legislation of Ukraine on PPP in order to achieve the Sustainable Development Goals]. *Public-Private Partnership Support Agency*. Retrieved from https://pppagency.me.gov.ua/uk/obhovorenniya-pitan-vporyadkuvannya-zakonodavstva-ukrayini-pro-dpp-dlya-dosyagnennya-czilej-stalogo-rozvytku/?fbclid=IwAR1KHZk-mUsif7bsYx-JWFkgLMrj3ASQ0CKBPVud_hVIB8FT0BhUjtnuxbk [in Ukrainian].
8. Zapatrina, I. V. (2018). Kerivnytstvo «Posyleniia roli biznesu v dosiahnenni TsSR v Ukraini» v ramkakh proektu PROON/GIZ «Pidtrymka realizatsii Tsilei staloho rozvytku v Ukraini» [Guide "Strengthening the role of business in achieving CSW in Ukraine" in the framework of the UNDP / GIZ project "Support to the implementation of Sustainable Development Goals in Ukraine"]. Kyiv [in Ukrainian].
9. Zapatrina, I. V. (2017). Publichno-chastnoye partnerstvo dlya tseley ustoychivogo rozvitiya [Public-private partnership for sustainable development goals]. Kyiv, Lybid Retrieved from http://app.com.ua/wp-content/uploads/2015/10/P_2.pdf [in Russian].
10. Kosovych, B. Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak odyn z vazhlyvykh instrumentiv zabezpechennia tsilei staloho rozvytku [Public-private partnership as one of the important tools to ensure the goals of sustainable development]. *Ekonomichnyi analiz – Economic analysis*, Vol. 30, No. 4, pp. 51-59 [in Ukrainian].
11. Lukianenko, I. H., Marianovych, M. E. (2020). Rol derzhavno-pryvatnoho partnerstva v rozbudovi krytychnoi infrastruktury dlia dosiahnennia Tsilei staloho rozvytku v Ukraini [The role of public-private partnership in the development of critical infrastructure to achieve the Sustainable Development Goals in Ukraine]. *Biznes Inform – Business Inform*, 1, pp. 291–297. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-1-291-297> [in Ukrainian].
12. Marianovych, M. (2017). Rol derzhavno-pryvatnoho partnerstva v dosiahnenni Tsilei staloho rozvytku do 2030 roku [The role of public-private partnership in achieving the Sustainable Development Goals by 2030]. *Naukovi zapysky NaUKMA. Ekonomichni nauky – Scientific notes of NaUKMA. Economic sciences*, 2(1), pp. 98–102. DOI: <https://doi.org/10.18523/2519-4739212017119813> [in Ukrainian].
13. Simson, O. E. (2013). Pravova model publichno-pryvatnoho partnerstva v innovatsiinii sferi [Legal model of public-private partnership in the innovation sphere]. Kharkiv, Pravo [in Ukrainian].
14. Kruhlov, V. V. (2019). Rozvytok derzhavno-pryvatnoho partnerstva v Ukraini: mekhanizmy derzhavnoho rehuliuвання [Development of public-private partnership in Ukraine: mechanisms of state regulation]. Kharkiv, HarRI NAPA Publishing House "Master" [in Ukrainian].
15. Zeldner, A. G. (2010). Kontseptual'nyye osnovy stanovleniya i funktsionirovaniya gosudarstvenno-chastnogo partnerstva [Conceptual foundations of the formation and functioning of public-private partnership] Moscow, Institute of Economics RAS. Retrieved from <http://rudocs.exdat.com/docs/index-234044.html> [in Russian].
16. Tarash, L. I., Petrova, I. P. (2015). Derzhavno-pryvatne partnerstvo – upravlinska tekhnolohiia modernizatsii ekonomiky [Public-private partnership – management technology of modernization of the economy]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu – Economic Herald of the Donbas*, 2 (40), pp. 128-134 [in Ukrainian].
17. Naydenov, N. D. (2008). Analiz kategorii sobstvennosti [Analysis of the category of property]. *Ekonomicheskkiye nauki – Economic Sciences*, 12, p. 105 [in Russian].
18. Varnavskiy, V. (2011). Gosudarstvenno-chastnoye partnerstvo: nekotoryye voprosy teorii i praktiki [Public-private partnership: some questions of theory and practice]. *Mirovaya ekonomika i mezhdunarodnyye otnosheniya – World economy and international relations*, 9, pp. 41-50 [in Russian].
19. Mochernyi S. V. et al. (Eds.). (2001). Ekonomichna entsyklopediia [Economic encyclopedia]. In three vol. Kyiv, Publishing Center "Academy". Vol. 2. 848 p. [in Ukrainian].
20. Raizberg, B. A., Lozovsky, L. Sh., Starodubtseva, E. B. (2006). Sovremennyy ekonomicheskyy slovar' [Modern economic dictionary]. 5th ed., rev. and add. Moscow, INFRA-M. 520 p. [in Russian].
21. Mamchenko, O. P., Dolzhenko, I. A. (2010). Ekonomicheskaya sushchnost' i rol' gosudarstvenno-chastnogo partnerstva v realizatsii regional'noy ekonomicheskoy politiki [Economic essence and role of public-private partnership in the implementation of regional economic policy]. *Izvestiya Altayskogo Gosudarstvennogo Universiteta – Bulletin of the Altai State University*, 2-2 (66), pp. 245-249. Retrieved from <http://izvestia.asu.ru/2010/2-2/econ/TheNewsOfASU-2010-2-2-econ-01.pdf> [in Russian].

22. Novikova, I. (2013). Gosudarstvenno-chastnoye partnerstvo: moda ili trend? [Public-private partnership: fashion or trend?]. *Ekonomika Belarusi – Economy of Belarus*, 1, pp. 48-53. Retrieved from [http://gate.belta.by/econom.nsf/all/E30DCD49071BB4E243257B3A00425DD1/\\$File/ru_01-13-04.pdf](http://gate.belta.by/econom.nsf/all/E30DCD49071BB4E243257B3A00425DD1/$File/ru_01-13-04.pdf) [in Russian].
23. Pavliuk, K. V., Pavliuk, S. M. (2010). Sutnist i rol publichno-pryvatnoho partnerstva v sotsialno-ekonomichnomu rozvytku derzhavy [The essence and role of public-private partnership in the socio-economic development of the state]. *Naukovi pratsi Kirovohradskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu. Ekonomichni nauky – Scientific works of Kirovograd National Technical University. Economic sciences*, Issue 17. Retrieved from http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_17_ekon/stat_17/02.pdf [in Ukrainian].
24. Znamenskyi, H. (2009). Publichno-pryvatne partnerstvo: ukraïnskyi variant [Public-private partnership: Ukrainian version]. *Yurydychnyi visnyk Ukrainy – Legal Bulletin of Ukraine*, 39 (September 26 – October 2), p. 7 [in Ukrainian].
25. Simson, O. E. (2012). Pravova pryroda vidnosyn publichno-pryvatnoho partnerstva [The legal nature of public-private partnership]. *Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy – Bulletin of the Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 1 (68), pp. 233-241 [in Ukrainian].
26. Tarash, L. I., Petrova, I. P. (2015). Svitovi ta yevropeïski tendentsii rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva u vyznachenni pryoritetnykh sfer zastosuvannia [Global and European trends in the development of public-private partnership in identifying priority areas of application]. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy – Herald of the Economic Sciences of Ukraine*, 1 (28), pp. 133-141 [in Ukrainian].
27. Tarash, L. I., Petrova, I. P. (2015). Uzahalnennia praktyky vykorystannia form derzhavno-pryvatnoho partnerstva [Generalization of the practice of using forms of public-private partnership]. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy – Herald of the Economic Sciences of Ukraine*, 2 (29), pp. 97-103 [in Ukrainian].
28. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. Pravovi zasady diialnosti [Ministry of Economy of Ukraine. Legal bases of activity]. Retrieved from <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=2c90ad86-f47a-4c19-bf95-13345b83c279&tag=PravoviZasadiDiialnosti> [in Ukrainian].
29. Derzhavna orhanizatsiia «Ahentsiia z pytan pidtrymky derzhavno-pryvatnoho partnerstva» [State organization "Agency for Support of Public-Private Partnership"]. Retrieved from <https://pppagency.me.gov.ua/uk/> [in Ukrainian].
30. Proiektnyi ofis z rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva – «PPP Management office SPILNO» [Project office for the development of public-private partnership – "PPP Management office SPILNO"]. Retrieved from <http://pmo.spilno.in.ua/about-the-company/> [in Ukrainian].

Петрова І. П. Міжнародно-публічно-приватне партнерство для досягнення цілей сталого розвитку в старопромислових регіонах України

Розвиток публічно-приватного партнерства визначено ключовим механізмом із залучення інвестицій для досягнення Цілей сталого розвитку, зокрема Цілі 9 «Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям» та Цілі 17 «Зміцнення засобів реалізації Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку та активізація його діяльності». Запропоновано ввести в науковий обіг поняття «міжнародно-публічно-приватного партнерства» з урахуванням зацікавленості та коштів міжнародних організацій й міжнародних донорів. Проаналізовано взаємоузгодженість інтересів держави і приватного сектору в партнерстві. Розглянуто різні варіації взаємодії інституціональних посередників через призму конкретних суб'єктів (державна, бізнес, громадянське суспільство та міжнародна організація). Проаналізовано інституціональне забезпечення міжнародно-публічно-приватного партнерства для досягнення Цілей сталого розвитку старопромислових регіонів. Визначено, що для розробки та супроводу проєктів міжнародно-публічно-приватного партнерства для досягнення Цілей сталого розвитку в старопромислових регіонів необхідно створення єдиної системи із реалізації та моніторингу проєктів міжнародно-публічно-приватного партнерства із урахуванням всіх створених інститутів. Система інститутів розвитку міжнародно-публічно-приватного партнерства включає фінансові та нефінансові інститути. Запропоновано створити Центр міжнародно-публічно-приватного партнерства як незалежного експертного органу, метою якого є підготовка, організація і супровід проєктів міжнародно-публічно-приватного партнерства, а також надання підтримки органам публічного управління і бізнесу.

Ключові слова: міжнародно-публічно-приватне партнерство, старопромислові регіони, Цілі сталого розвитку, інституціональне забезпечення.

Petrova I. International-Public-Private Partnership to Achieve Sustainable Development Goals in the Old Industrial Regions of Ukraine

The development of public-private partnerships is identified as a key mechanism for attracting investment to achieve the Sustainable Development Goals, including Objective 9 "Sustainable Infrastructure, Promoting Comprehensive and Sustainable Industrialization and Innovation" and Objective 17 "Strengthening the Global Partnership for Sustainable Development and Enhancing It". It is proposed to introduce into scientific circulation the concept of international-public-private partnership, taking into account the interests and funds of international organizations and international donors. The mutual coherence of the interests of the state and the private sector in the partnership is analyzed. Different variations of the interaction of institutional intermediaries through the prism of specific actors (state, business, civil society and international organization) are considered. The institutional support of international-public-private partnership to achieve the Sustainable Development Goals of the old industrial regions is analyzed. It is determined that in order to develop and support international-public-private partnership projects to achieve the Sustainable Development Goals in the old industrial regions it is necessary to create a single system for implementation and monitoring of international-public-private partnership projects taking into account all established institutions. The system of institutions for the development of international-public-private partnerships includes financial and non-financial institutions. It is proposed to establish the Center for International-Public-Private Partnership as an independent expert body, the purpose of which is to prepare, organize and support international-public-private partnership projects, as well as to provide support to public administration and business.

Keywords: international-public-private partnership, old industrial regions, Sustainable Development Goals, institutional support.

Петрова І. П. Міжнародно-публічно-частинне партнерство для досягнення цілей стійкого розвитку в старопромислових регіонах України

Розвиток публічно-частинного партнерства визначено ключовим механізмом по привертанню інвестицій для досягнення Цілей стійкого розвитку, зокрема Цілі 9 «Створення стійкої інфраструктури, содействие всеобъемлющей и стійкої індустріалізації і інноваціям» і Цілі 17 «Укріплення засобів реалізації Глобального партнерства в інтересах стійкого розвитку і активізація його діяльності». Предложено ввести в научний оборот поняття «міжнародно-публічно-частинного партнерство» з урахуванням зацікавленості і засобів міжнародних організацій і міжнародних донорів. Проаналізовані взаємозгодованість інтересів держави і частинного сектора в партнерстві. Розглянуті різні варіанти взаємодії інституціональних посередників через призму конкретних суб'єктів (держави, бізнес, громадянське суспільство і міжнародна організація). Проаналізовано інституціональне забезпечення міжнародно-публічно-частинного партнерства для досягнення Цілей стійкого розвитку старопромислових регіонів. Визначено, що для розробки і супроводження проєктів міжнародно-публічно-частинного партнерства для досягнення Цілей стійкого розвитку в старопромислових регіонах необхідно створення єдиної системи по реалізації і моніторингу проєктів міжнародно-публічно-частинного партнерства з урахуванням всіх створених інститутів. Система інститутів розвитку міжнародно-публічно-частинного партнерства включає фінансові і нефінансові інститути. Предложено створити Центр міжнародно-публічно-частинного партнерства як незалежного експертного органу, метою якого є підготовка, організація і супроводження проєктів міжнародно-публічно-частинного партнерства, а також надання підтримки органам публічного управління і бізнесу.

Ключевые слова: міжнародно-публічно-частинне партнерство, старопромислові регіони, Цілі стійкого розвитку, інституціональне забезпечення.

Стаття надійшла до редакції 02.06.2021
Прийнято до друку 15.06.2021